

Souhrnná teritoriální informace:

Finsko

Velvyslanectví České republiky v Helsinkách 2. 7. 2021 9:26

Finsko je parlamentní demokracií, kde je výkonná moc soustředěna do rukou vlády, prezident má výraznější roli pouze v zahraniční politice. V čele současné vlády stojí od konce roku 2019 premiérka Sanna Marin, prezidentem je od března 2018 již podruhé Sauli Niinistö. V jednokomorovém parlamentu se tradičně ustavují široké koalice napříč politickým spektrem. Pro politický proces je typická snaha dosáhnout konsenzu, zejména v základních bezpečnostních otázkách, stejně jako maximální transparentnost směrem k veřejnosti, jež stojí za všeobecnou důvěrou v instituce i v politiku jako takovou.

Finsko patří do vnitřního trhu EU a řadí se mezi vysoce rozvinuté, industrializované a inovativní ekonomiky s volným trhem. Svou ekonomickou výkonností se Finsko řadí ke světové špičce. Klíčovými ekonomickými sektory jsou telekomunikace, elektronika, průmyslová výroba (zpracování dřeva a kovů) a strojírenství. Zásadní je silná orientace na inovace, zelenou technologickou transformaci a digitalizaci. Finsko musí i nadále čelit tlaku na udržitelnost veřejných financí zejména v důsledku nepříznivého demografického vývoje a potýkat se s některými již chronickými problémy jako např. dlouhodobě nízkým růstovým potenciálem na úrovni cca 1,5 %, nízkou produktivitou práce, nedostatečnými investicemi, neefektivním trhem práce apod. Pod tlakem je také exportně orientovaný průmysl, který čelí jak mezinárodní konkurenci, tak i vysoké úrovni mezd.

Finská ekonomika přestála koronavirovou pandemií relativně dobře, a to zejména díky minimálním restrikcím obchodu, masivní digitalizaci společnosti, specifickému systému dočasného propouštění či menší závislosti na turismu. V roce 2020 došlo k relativně nízkému propadu HDP (-2,8 %), přičemž v roce 2021 se očekává jeho růst o cca 2,3 % a již v roce 2022 by se HDP mohl vrátit na úroveň roku 2019. Růst potáhne soukromá spotřeba i veřejné a soukromé investice zejména v oblasti zelené transformace, infrastruktury a inovací. Cenou za zvládnutí pandemie však byl výrazný nárůst veřejného dluhu (na rekordních 70 %).

V rámci obchodních jednání je velmi důležitá transparentnost, věcnost, strukturovanost, spolehlivost a dochvilnost. Pro navázání obchodní spolupráce pomohou relevantní reference ze severovýchodních zemí či západní Evropy. České podnikatele může někdy u finských partnerů překvapit přímočarost, neformálnost, uvolněnost, smysl pro humor, nedávání najevo společenského a finančního statutu či důsledná snaha o rovnováhu mezi soukromým a pracovním životem.

ČR má s Finskem poměrně výrazně kladné saldo obchodní bilance (export je cca dvakrát větší než import). Největší položkou českého vývozu do Finska, a také tahounem příznivého salda, jsou motorová vozidla. Nejvíce se vzájemně obchodují mechanické stroje a přístroje (vč. elektronických). Další dominantní exportní komoditou ČR jsou výrobky ze železa a oceli; obdobně úspěšnou komoditou Finska v ČR je papír a karton.

Perspektivními obory pro český export jsou energetika, ICT, zdravotnický a farmaceutický průmysl a železniční a kolejová doprava. Příležitosti je však kromě uvedených sektorů potřeba hledat i v řadě dalších oborů, kde je ve Finsku silná poptávka po inovativních produktech a řešeních s vysokou přidanou hodnotou (např. cirkulární ekonomika, recyklace, likvidace odpadu, inovativní zpracování a využití dřeva, elektrické letectví, on-line finanční služby aj.).

Základní údaje	
Hlavní město	Helsinky
Počet obyvatel	5,54 mil.
Jazyk	finština, švédština
Náboženství	68 % evangelické luteránské, 1 % řecké pravoslavné
Státní zřízení	parlamentní republika
Hlava státu	Sauli Niinistö
Hlava vlády	Sanna Marin
Název měny	euro (EUR)
Cestování	
Časový posun	v létě +1 hod, v zimě + 1 hod
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Ivan Jukl, MBA
Ekonomický úsek	Ing. Daniel Horák
Konzulární úsek	Ing. Martin Skládal
CzechTrade	Mgr. Tomáš Rousek
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	292,8
Hospodářský růst (%)	2,3
Inflace (%)	0,9
Nezaměstnanost (%)	8,0

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Finská republika (Suomen tasavalta, Republiken Finland)

Prezident: Sauli Niinistö (ve funkci od 1. 3. 2012, druhý mandát od 1. 3. 2018)

Složení vlády:

Současná vláda byla jmenována prezidentem dne 10. 12. 2019. Většinou vládu tvoří koalice pěti stran: Sociálnědemokratická strana (SDP), Střed, Zelení, Levicový svaz a Švédská lidová strana (ŠLS).

- 1 Sanna Marin (SDP), předsedkyně vlády
- 1 Tytti Tuppurainen (SDP), ministryně pro evropské záležitosti a správu státního majetku
- 1 Matti Vanhanen (Střed), ministr financí
- 1 Pekka Haavisto (Zelení), ministr zahraničních věcí
- 1 Ville Skinnari (SDP), ministr rozvojové spolupráce a zahraničního obchodu
- 1 Maria Ohisalo (Zelení), ministryně vnitra
- 1 Tuula Haatainen (SDP), ministryně práce
- 1 Mika Lintilä (Střed), ministr pro ekonomické záležitosti
- 1 Anna-Maja Henriksson (ŠLS), ministryně spravedlnosti
- 1 Thomas Blomqvist (ŠLS), ministr pro rovnost a severskou spolupráci
- 1 Antti Kaikkonen (Střed), ministr obrany
- 1 Jussi Saraso (Levicový svaz), ministr školství (po dobu mateřské dovolené Li Andersson)
- 1 Annika Saarikko (Střed), ministryně kultury a vědy
- 1 Krista Mikkonen (Zelení), ministryně životního prostředí a klimatu
- 1 Sirpa Paatero (SDP), ministryně pro municipalitu
- 1 Krista Kiuru (SDP), ministryně pro rodinu a základní služby
- 1 Timo Harakka (SDP), ministr dopravy a komunikací
- 1 Jari Leppä (Střed), ministr zemědělství a lesnictví
- 1 Aino-Kaisa Pekonen (Levicový svaz), ministryně zdravotnictví

Systém vládnutí a politické tendence:

Finsko je posledních dvacet let parlamentní demokracií (byť směřování od poloprezidentského systému k parlamentnímu začalo již v 80. letech) s velmi omezenými pravomocemi prezidenta, který má zásadní roli pouze v zahraniční politice (mimo EU záležitosti).

Typickým znakem politického systému Finska je fungování většinových vlád založených na koalicích. Koaliční spolupráce není ve Finsku otázkou dělení na pravicové a levicové bloky – naopak, pravicové a levicové strany spolupracovaly v mnoha vládách. Současná vláda je tvořena 3 levicovými stranami (SDP, Zelení, Levicový svaz) a dvěma středovými či středo-pravicovými (Střed, ŠLS).

Politickou stabilitu od voleb v roce 2019 čas od času naruší Střed (dříve agráři, tradičně jedna z nejsilnějších finských stran), který utrpěl velký propad v posledních volbách a otázku účasti ve vládě má stále vnitřně nevyjasněnou. Střed má s vládou neshody ohledně hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti. Problémem jsou také některá environmentální opatření vlády, která jsou nepopulární u venkovských voličů Středu. Od voleb v roce 2019 stoupá popularita opoziční euroskeptické a protiimigrační strany Pravých Finů, která má dle průzkumů aktuálně nejvyšší preference voličů.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraniční politiku Finska definuje členství v EU, nečlenství v NATO, sousedství s Ruskem, tradiční partnerství se Švédskem a historická (vznik Finské republiky) i současná role Německa (vstup Finska do EU a politické a obchodní partnerství v rámci členství v EU). Finská demokratická tradice a samotná existence sahají do dob vzniku Československa, které bylo společně s Finskem jedinou v meziválečném období nově vzniklou demokratickou republikou. Tematicky se finská zahraniční politika zaměřuje na bezpečnost, multilateralismus, lidská práva a ochranu klimatu.

EU je pro Finsko hospodářským i bezpečnostním společenstvím a základním rámcem pro zahraniční politiku. Na citlivá zahraničně-politická témata (např. přijímání sankcí či porušování lidských práv) reaguje Finsko spíše na úrovni EU než bilaterálně. Mezi finské priority v zahraničně-bezpečnostní politice EU patří posílení akceschopnosti a globální role EU, prosazení rozhodování kvalifikovanou většinou v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, posílení významu společné bezpečnosti a obranné politiky a v neposlední řadě dodržování společných hodnot a respektování principů právního státu při vědomí existujících rozdílů např. v oblasti migrace, lidských práv a blízkovýchodní problematiky.

Důležitost bezpečnostního rozměru EU plyne z faktu, že Finsko není členem NATO a v tomto směru nelze v nejbližší době očekávat změnu. Vstup do NATO podporuje pouze Národní koaliční strana a Švédská lidová strana. Finsko si však ponechává „otevřené dveře“ pro vstup do NATO a spolupracuje jak se samotným NATO, tak s jeho členskými státy. Nejdůležitějším bilaterálním bezpečnostním partnerem Finska je Švédsko. Významná je také spolupráce s UK a USA a v poslední době nabývá na významu spolupráce Finsko-Švédsko-Norsko.

Zahraniční politiku Finska dlouhodobě rovněž ovlivňuje sousedství s Ruskem, v důsledku čehož zaujímá Finsko k otázkám, jež by mohly být Ruskem vnímány jako provokativní, veřejně velmi opatrný postoj. Finsko podporuje protiruské sankce a minské dohody. Finskí představitelé zastávají názor, že s Ruskem je nutné mluvit a Finsko je jediným severským státem, jehož představitelé se na vysoké úrovni (zejm. na prezidentské úrovni) pravidelně setkávají a jednají se svými ruskými protějšky. V rámci bilaterálních vztahů s Ruskem se Finsko zaměřuje na témata dopravy, životního prostředí a jaderné energetiky.

1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel a hustota zalidnění:

Finsko má 5 533 793 obyvatel (údaj z konce roku 2020), přičemž ubývá obyvatel, jejichž mateřským jazykem je finština, švédština nebo sámština a přibývá cizojazyčného obyvatelstva. Průměrný roční přírůstek byl 0,2 % (2020) a hustota obyvatel 16,3 obyvatel na km². Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva (18-64 let) na celkové finské populaci je 62 % (2019). Ve městech žije 71 % obyvatelstva, na venkově pak trvale 29 % (2020).

Složení obyvatelstva:

Finští občané tvoří 94,9 % obyvatelstva Finska. Postavení tradičních menšin a s tím související jazyková práva mají švédsky hovořící Finové (5 %) a Sámové (asi 1,8 %), kteří jsou jedinou evropskou skupinu původních obyvatel. Ve Finsku žije celkem 278 917 občanů jiných zemí, z toho nejvíce z Estonska, Ruska, Iráku, Číny, Thajska a Afghánistánu.

Náboženství:

K luteránské evangelické církvi se hlásí 68,7 %, k pravoslavné 1,1 %, k islámu 0,40 % a k římskokatolické církvi 0,2 %. Bez vyznání je 29,4 % obyvatel.

Úřední jazyk:

Finsko má dva úřední jazyky - finštinu (86,9 %) a švédštinu (5 %). Zvláštní právní postavení mají sámské jazyky (0,03 %).

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Svou ekonomickou výkonností se Finsko řadí ke světové špičce - HDP země na hlavu je srovnatelný s Kanadou, Japonskem, Francií či Velkou Británií. Z ekonomické recese se Finsko zotavovalo 10 let: nad úroveň HDP roku 2009 se země dostala i díky reformám ekonomiky až v roce 2019. Finsko musí i nadále čelit tlaku na udržitelnost veřejných financí zejména v důsledku nepříznivého demografického vývoje. Finské ekonomice se v době koronavirové pandemie vedlo překvapivě dobře jak v porovnání s vlastními nepříznivými prognózami, tak i s výsledky ostatních zemí EU. Důvodem byly zejm. minimální restrikce obchodu, masivní digitalizace společnosti, specifický systém dočasného propouštění či menší závislost na turismu. V roce 2020 došlo k relativně nízkému propadu HDP na úrovni -2,8 %, přičemž v roce 2021 se očekává jeho růst o cca 2,3 %. Na úroveň roku 2019 by se HDP mohl dle stávajících předpokladů vrátit už v roce 2022. Růst v letošním roce potáhne soukromá spotřeba i veřejné a soukromé investice zejména v oblasti zelené transformace, infrastruktury a inovací. Poměr státního dluhu k HDP vzrostl v roce 2020 z 60 % na 70 % a tento růst dále pokračuje. Nezaměstnanost měla rostoucí trend i na počátku roku 2021, kdy v lednu míra nezaměstnanosti vzrostla na 8,7 %, přičemž dlouhodobě nezaměstnaných je ve FI cca 30 tis. a meziročně došlo k téměř trojnásobnému navýšení počtu dočasně propuštěných osob. Finsko i nadále čelí některým chronickým problémům (např. dlouhodobě nízký růstový potenciál na úrovni cca 1,5 %, nízká produktivita práce, obtížná udržitelnost veřejných financí, nedostatečné investice, neefektivní trh práce), které pandemie pouze umocnila.

Finsko patří do vnitřního trhu Evropské unie a řadí se mezi vysoce rozvinuté, industrializované a konkurenceschopné ekonomiky (11. pozice na světě) s volným trhem. Finská ekonomika je silně závislá na exportu: cca 40 % HDP je generováno vývozem, ze kterého 40 % směřuje do členských států EU. Klíčovými ekonomickými sektory jsou: telekomunikace, elektronika, průmyslová výroba (zpracování dřeva a kovů) a strojírenství. Zásadním ekonomickým jmenovatelem je silná orientace na inovace, zelenou technologickou transformaci a digitalizaci. Nepříznivý vývoj evropské i světové ekonomiky během pandemie dopadl na finský vývoz, který meziročně poklesl o cca 11 %, přičemž nejvíce oslabil export průmyslových strojů a elektroniky, naopak vývoz dřeva a rud se zvýšil. Nejvýznamnější exportní příjmy plynou Finsku z dřevařského průmyslu, v němž pracuje značná část venkovského obyvatelstva. Země je dále úspěšná v exportu strojírenských výrobků, ICT služeb, automobilů, minerálních paliv a olejů, elektroniky či dopravních služeb. Exportně orientovaný průmysl je pod značným tlakem, neboť musí čelit jak mezinárodní konkurenci, tak i vysoké úrovni mezd. Finská ekonomika je silně závislá na dovozu surovin a částí energií.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	1,4	1,1	-2,8	2,3	2,1
HDP/obyv. (USD/PPP)	51 242,9	53 041,0	52 300,0	54 250,0	56 380,0
Inflace (%)	1,2	1,1	0,4	0,9	1,2
Nezaměstnanost (%)	7,4	6,7	7,8	8,0	7,4
Export zboží (mld. USD)	74,3	72,6	65,7	74,3	74,8
Import zboží (mld. USD)	74,0	70,1	63,9	72,9	72,8
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	0,3	2,5	1,7	1,4	2,0
Průmyslová produkce (% změna)	3,3	1,9	-3,2	2,1	3,0
Populace (mil.)	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6
Konkurenceschopnost	11/140	11/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Tlak na udržitelnost veřejných financí je ve Finsku poměrně velký, přičemž příčinou je kromě demografických důvodů a dopadů pandemie COVID 19 zejména nízký růstový potenciál, nízká produktivita, roztržitost investic a rostoucí nedostatek kvalifikované pracovní síly. Od roku 2009 vykazují finské veřejné finance deficit, který se v roce 2019 podařilo snížit na 1,1 %. V roce 2020 deficit v důsledku pandemie COVID 19 skokově narostl až na 8,1 % HDP, na rok 2021 byl schválen rozpočet s deficitem 11,7 mld. EUR (4,4 % HDP, dlouhodobě udržitelný deficit je cca 3 % HDP).

V roce 2020 vyskočil veřejný dluh z cca 60 % HDP na rekordních 70 %. Zvrácení trendu rostoucího zadlužování bude vyžadovat široký politický konsensus a výrazné strukturální změny. Předpokládá se, že do r. 2025 by se úroveň veřejného dluhu mohla ustálit na cca 73 %. Zahraniční zadlužení Finska výrazněji rostlo od poloviny roku 2018, přičemž svého vrcholu (580 mld. EUR) dosáhlo ve druhé polovině roku 2020, aby pak počátkem roku 2021 kleslo na 530 mld. EUR. Ve vztahu k HDP si vnější dluh udržoval poslední dva roky víceméně konstantní úroveň cca 223 %.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-4,4
Veřejný dluh (% HDP)	71,3
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-2,9
Daně	
PO	20 %
FO	16,5 - 57 %
DPH	24 %, 14 %, 10 %

Bilance běžného účtu byla i v roce 2020 záporná, a to i přes lehce kladné saldo obchodní bilance. Pro období 2022-2025 se i nadále předpokládá záporné saldo běžného účtu, které by mělo oscilovat kolem -1,1 %. Mírné zlepšení se očekává díky navyšování salda obchodní bilance, a to i přes zpočátku spíše vlažnou vnější poptávku. Již tradičním důvodem záporného salda běžného účtu i do budoucna zůstane deficit druhotných příjmů a záporná bilance obchodu se službami.

Centrální banka se v reakci na pandemii již od března 2020 uchýlila k některým nouzovým a nestandardním monetárním řešením a ve větší míře nakupovala vládní dluhopisy i cenné papíry soukromého sektoru, za které utratila téměř 2 mld. EUR. Mezinárodní rezervní aktiva, která Centrální banka během celého roku 2020 udržovala kolem úrovně 10 mld. EUR, byla v prvním čtvrtletí 2021 navýšena na 11,1 mld. EUR.

2.3 Bankovní systém

Finský finanční a pojišťovací sektor je poměrně malý a na tvorbě HDP se podílí pouze cca 2,6 %. Finsko je součástí evropské měnové unie, a jeho tři největší banky jsou tak pod přímým dohledem Evropské centrální banky. Ostatní banky jsou regulovány místní centrální bankou a Finančním dohledovým úřadem.

Finský bankovní trh je efektivní, ziskový, technologicky vyspělý a s propracovanými a moderními službami. Zároveň jde o trh vysoce saturovaný s malou možností pro uplatnění nových hráčů. Finsko je třetí na světě ve využívání on-line bankovních služeb. V mezinárodním srovnání má Finsko velké množství bankovních domů i jednotlivých poboček (cca 250), což je do značné míry dáno existencí specifických a nezávislých družstevních a spořitelních bank. Přestože finský bankovní sektor byl na začátku pandemie COVID 19 ve velmi solidní kondici, lze v současnosti očekávat prudký pokles zisků kvůli nedostatečné schopnosti firem i domácností splácet závazky, redukováné poptávce po úvěrech a extrémně nízkým či dokonce záporným úrokovým sazbám.

Tři největší komerční banky na trhu (Nordea, OP a Danske) mají v rámci podnikatelského sektoru i soukromé klientely dominantní pozici se 71 % podílem na úvěrech a 78 % podílem na vkladech. Největší banka Nordea přestěhovala v říjnu 2018 své vedení ze Stockholmu do Helsinek, jde o banku působící ve všech nordických zemích i celosvětově. Skupina OP, která je největším ryze finským poskytovatelem bankovních a pojišťovacích služeb, je vlastněna cca 150 nezávislými menšími družstevními bankami. Třetí největší banka MuniFin (Kuntarahoitus) není komerční bankou, nicméně jde o jednu z největších finských úvěrových institucí zaměřenou na financování veřejného sektoru a bytových družstev, jež je vlastněna vládou, municipalitami a veřejným penzijním fondem Kevo. Řada finských spořitelních bank je součástí širší skupiny, která se soustředí na bankovní služby, spoření, investice a pojištění služby pro domácnosti, SMEs a podnikatele v zemědělství.

2.4 Daňový systém

Finský daňový systém je transparentní, zejména spotřební daně (alkohol, fosilní paliva aj.) však pro zahraniční subjekty mohou být předmětem určité nesrozumitelnosti a nestability, často v zájmu ochrany domácích spotřebitelů či výrobců. Kromě daní z příjmů fyzických a právnických osob a DPH jsou odváděny daně z kapitálových příjmů (30 - 34 %), z příjmů krátkodobě pracujících cizinců (35 %), z nemovitosti (stanovuje obec), z dědictví a z darů (až 33 %), z dividend (7,5 - 28 %), z převodu nemovitosti (4 %), z převodu podílu v bytových družstvech (2 %), z převodu cenných papírů (1, %) aj.

Příjmy fyzických osob jsou daněny progresivně (maximální sazba až 56,95 %) a daně jsou odváděny jednak státu (až 31,25 %), jednak obci (až 23,5%) a v určitých případech i církvi. Příspěvky na základní důchodové zabezpečení (7,15 – 8,65 %), pojištění v nezaměstnanosti (1,4 %) a zdravotní pojištění (2,04 %) jsou odváděny z výdělečného příjmu současně s daní z příjmu. Jednotnou daň z příjmů právnických osob ve výši 20 % daňová správa rozděluje mezi stát, obce a církve. Základní sazba DPH je stanovena na 24 %, snížená sazba na 14 % (potravin, krmiva a restaurační služby), nejnižší sazba pak na 10 % (knihy, noviny, léky, osobní doprava, sportovní aktivity, ubytovací služby, kulturní akce aj.) Podnikatelé se musí registrovat k platbě DPH při ročním obratu již od 15 tis. EUR.

Do budoucna lze očekávat relativně předvídatelný vývoj daňového systému. Hlavní změny budou probíhat v oblasti zelené transformace (daňové incentivy a vyšší zatížení méně ekologických aktivit). Vláda se zřejmě bude snažit alespoň mírně snížit vysoké zdanění příjmů fyzických osob, tlak ovšem bude na navýšování plateb na pojistné v nezaměstnanosti, jakož i plateb na zdravotní pojištění.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Finsko vyváží cca 55 % své produkce do EU. V roce 2020 došlo k poklesu exportu (o cca 13 %) i importu (o cca 7,5 %) zboží do/z EU. V rámci EU poklesl export do všech členských států, s výjimkou Irska a Lotyšska. Ke konci roku 2020 byl výpadek exportu do EU zčásti kompenzován výraznějším nárůstem vývozu do třetích států. Za dlouhodobě záporným saldem s EU, které se v roce 2020 téměř zčtyřnásobilo, stojí záporná bilance s Německem, Švédskem, Dánskem, Polskem, Estonskem či Itálií. Výraznější kladné saldo mělo Finsko např. s Nizozemím, Belgií či Norskem, z mimounijních zemí pak zejména s USA či Spojeným královstvím.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export do EU (mil. EUR)	37 883	38 515	31 330	N/A	N/A
Import z EU (mil. EUR)	39 719	39 680	35 374	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-1 836	-1 165	-4 044	N/A	N/A

Zdroj: Finnish Customs

Obchodní vztahy s ČR

Během pandemie COVID 19 obrat vzájemného obchodu klesal až do října 2020. V následujících třech měsících hodnota obratu vzájemného obchodu poměrně výrazně (o cca 1 mld. Kč) vzrostla díky nárůstu exportu z ČR do Finska (hlavním důvodem bylo navýšení exportu motorových vozidel), přičemž import z Finska do ČR se v daném období dále snižoval. Kromě motorových vozidel (40 %) se do Finska nejvíce vyvážejí mechanické stroje a přístroje (16 %), elektronické přístroje (14 %) a výrobky ze železa a oceli (5 %). Hlavními importovanými položkami jsou z pohledu ČR mechanické stroje a přístroje, papír a karton a elektronické přístroje.

Obchodní výměna s ČR (mld. Kč)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	25,0	24,1	22,9	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	11,7	11,9	11,6	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-13,2	-12,3	-11,3	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

S ohledem na členství obou států v EU se vztahy řídí EU *acquis*, relevantními dokumenty jsou proto přístupové smlouvy obou států: Smlouva o přistoupení Norského království, Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království k EU z 29. 8. 1994, platná od 1. 1. 1995 a Smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii, podepsaná 16. 4. 2003 v Athénách a platná od 1. 5. 2004.

Smlouvy s ČR

Aktuálně je stále platná Smlouva mezi Českou republikou a Finskou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu, podepsaná 2. 12. 1994 a platná od 12. 12. 1995 (zákon č. 43/96). Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Finské republiky o podpoře a ochraně investic, podepsaná 6. 11. 1990 a platná od 23. 10. 1991 (zákon č. 478/91) přestala být v září 2020 na základě vzájemné dohody aplikována s tím, že dohoda o jejím ukončení ještě podléhá schválení v rámci vnitřních procedur obou států.

3.3 Rozvojová spolupráce

Finská rozvojová pomoc se soustřeďuje především na multilaterální spolupráci (EU, WB, BAD, UNFPA, UN Women, UNICEF, OECD) se zaměřením na bezpečnost, lidská práva, obchod, zemědělství a lesnictví, vzdělávání, zaměstnanost, zdravotnictví a sociální politiku, životní prostředí a přistěhovalectví.

Nejvíce bilaterální pomoci směřovalo v roce 2020 do Afghánistánu, Somálska, Myanmaru, Etiopie, Mosambiku, Nepálu a Sýrie, a to zejména na humanitární pomoc, mediaci, podporu bezpečnosti a dobré správy, rozvoj občanské společnosti a vzdělávací projekty či podporu zemědělství a vodohospodářství. Finsko klade zvláštní důraz na práva žen a dívek, mladých lidí a osob ve zranitelném postavení.

Prostřednictvím EU (cca 20 % rozvojové pomoci) může Finsko přispívat ke zlepšení situace v regionech, které by za normálních okolností byly mimo jeho kapacitní možnosti. Partneři v rámci této spolupráce zahrnují přibližně 160 zemí, regionů a mezinárodních agentur. Od nástupu současné levicové vlády v roce 2019 rozvojová pomoc po předchozích výraznějších poklesech opět mírně narůstá a v roce 2021 by měla dosáhnout hodnoty 1,245 mld. EUR (0,52 % HDP).

Možnosti spolupráce českých a finských firem v rámci rozvojové spolupráce jsou omezené, protože Finsko se soustřeďuje zejm. na multilaterální spolupráci a podporu neziskových organizací (např. Finn Church Aid). Určitá možnost dílčích synergií mezi soukromými subjekty obou zemí se v některých sektorech a zemích přeci jen nabízí (např. vodohospodářské rozvojové projekty v Etiopii). Veřejné zakázky související s rozvojovou spoluprací jsou společně s ostatními zakázkami zveřejňovány na portálu Hilma.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► Energetický průmysl

Finsko chce i nadále dosáhnout ambiciózního cíle karbonové neutrality do r. 2035 a zcela bezuhlíkové ekonomiky do r. 2050. Jedním ze jmenovatelných plánů finské vlády na postpandemické ekonomické oživení je zesílení úsilí o zelenou transformaci, která si mimo jiné žádá zásadní změnu energetického mixu. Již v r. 2020 pocházelo 30 % vyprodukované energie z obnovitelných zdrojů, do r. 2030 se má tento podíl zvýšit na 50 %. Jsme svědky boomu větrných parků a zcela zásadního navyšování významu větrné energie, jež má v rámci energetického mixu jen do r. 2023 posílit ze současných 7 % na 17 %, přičemž celkový potenciál je až 25 %. Masivně se investuje rovněž do výstavby biospaloven a bioplynových stanic, dobýjecích stanic pro elektrické automobily, či energetických úprav budov. Obnovitelné zdroje ve Finsku nahradí nejen uhlí, ale i rašelinu, která je stále ještě významným energetickým zdrojem. Země bude z dlouhodobého hlediska čelit energetickému deficitu, jenž je výkonově odhadován až na 5 GW, což mimo jiné znamená, že i do budoucna musí nutně počítat s jadernou energií. Zatímco dostavba jaderné elektrárny Olkiluoto 3 se blíží ke konci, zahájení zpožděné výstavby nové elektrárny Hanhikivi 1 se stále ještě připravuje a je příležitostí pro různé typy subdodávek. Zajímavou oblastí a příležitostí brzy budou také malé modulární reaktory, které pravděpodobně najdou širší využití při dodávkách tepla. Finsko má nově také velké ambice v oblasti produkce a využití modrého a zeleného vodíku, a to jak v oblasti energetiky, tak na poli mobilních palivových článků v rámci elektromobility.

► ICT

V oblasti ICT jsou v rámci dlouhodobě silné orientace Finska na digitalizaci napříč sektory poptávána inovativní softwarová řešení zejména pro zdravotní (healthtech) a sociální služby, vzdělávání/školení (edtech), systémy veřejné správy, procesní management, digitalizaci městských služeb, finanční, bankovní a pojišťovací služby (fintech), logistiku či optimalizaci dodavatelských řetězců. Příležitosti pro české firmy jsou i v oblasti dynamicky se rozvíjejícího herního průmyslu. Trh technologií využívajících zpracování „velkých dat“ a aplikaci umělé inteligence nabízí nové příležitosti např. v oblasti dopravního plánování, lékařské diagnostiky, internetu věcí či kybernetické bezpečnosti, včetně ochrany osobních údajů. Řadu nových příležitostí zejména v následujících patnácti letech nabídne oblast komplexních ekologických řešení se silnými ICT prvky (cleantech) např. v oblasti elektromobility (automobilové i letecké), obnovitelné energie, recyklace či ukládání energie.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Zdravotnický a farmaceutický průmysl se ve Finsku zaměřuje na využití nejmodernějších technologií při diagnostice, léčbě a péči o pacienty. Díky tomuto trendu mají v oboru potenciál např. inovativní softwarová řešení, nanotechnologie a biotechnologie či 3D tisk. S ohledem na plánovanou výstavbu několika tzv. 5G nemocnic lze však mimo tyto high-tech segmenty počítat s řadou příležitostí i v tradičnějších oblastech jako je zdravotnické vybavení, nábytek, infrastruktura apod. Pandemie posílila již dříve silný trend on-line medicíny a zapojení umělé inteligence do diagnostiky, který je ve Finsku podtržen značnými geografickými vzdálenostmi a demografickým vývojem. Jedna z nejstarších populací v Evropě je pro Finsko sice poměrně náročnou výzvou, na druhou stranu znamená řadu příležitostí pro nová inteligentní řešení, a to nejen v oblasti zdravotnictví.

► Železniční a kolejová doprava

V rámci zelené transformace finská vláda zintenzivnila modernizaci a výstavbu železničních a tramvajových tratí, které představují významné příležitosti i pro české firmy a jsou spolufinancovány soukromými, státními i EU penězi. Finsko by již do konce r. 2023 mělo realizovat následující projekty: vysokorychlostní tratě mezi Helsinkami a Turku a Helsinkami a Tampere, novou městskou dráhu v Espoo, opravu a modernizaci železnice v úseku Pasila-Riihimäki, trať Kouvola-Kotka-Hamina a rozvoj trasy Oulu-Laurila-Tornio-Haaparanta. V letošním roce má být také zahájena druhá fáze výstavby tramvajových tratí v Tampere na trasách Pyynikitori-Santalahti a Santalahti-Lentävänniemi. Ve fázi pokročilého projektového plánování je pak výstavba tzv. „Východní železnice“ mezi Lontorata, Porvoo a Kouvola. Výhledově pokračuje diskuze a plánování tzv. „Arktické železnice“ v délce 460 km, jež by mohla být zprovozněna kolem r. 2030.

Mapa strategických příležitostí

Strategické příležitosti pro české exportéry - Finsko

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Při obchodním jednání s finskými partnery je potřeba udělat dobrý první dojem zejména perfektní připraveností a transparentností. I přes kulturní blízkost je potřeba respektovat finská specifika. K navázání obchodní spolupráce velmi pomohou relevantní reference, ideálně z jiných severovýchodních zemí, případně ze západní Evropy. České výrobky mají ve Finsku dlouhou tradici a dobrou pověst, stejně jako čeští exportéři, kteří jsou vnímáni jako spolehliví partneři.

4.2 Oslovení

Pro prvotní identifikaci obchodních partnerů a získání základních informací o nich lze využít standardních mezinárodních komerčních databází (např. Hoovers od Dun & Bradstreet), či veřejně přístupných informací z finských portálů, které jsou v drtivé většině dostupné i v angličtině. Dále lze využít služeb poskytovaných Velvyslanectvím ČR v Helsinkách, jež disponuje obsáhlými znalostmi teritoria a ověřenými kontakty. Ve vybraných případech může velvyslanectví poskytnout českým firmám širší asistenci formou individuální služby, a urychlit tak s využitím kontaktů na významné místní hráče přístup k relevantním obchodním partnerům a „decision-makerům“, jakož i zvýšit kredibilitu českých subjektů a nabízených řešení. Velvyslanectví může rovněž v případě potřeby pomoci českým podnikatelům v jakékoliv fázi obchodního procesu vhodným řešením, koncipovaným na míru konkrétním potřebám a okolnostem. Doporučujeme rovněž zvážit získání agenta s expertizou na lokálním trhu a se znalostí finštiny, která je pro získání přístupu k partnerovi a překonávání bariér stěžejní.

4.3 Obchodní schůzka

Klíčovým momentem obchodní schůzky je první dojem, kde největší roli hrají komplexní připravenost na jednání, dochvilnost, velmi dobrá znalost angličtiny, věcnost, strukturovanost projevu, spolehlivost, vytrvalost a naprostá transparentnost. S ohledem na fakt, že Finsko je velmi nehierarchická země, není zde ani v obchodní sféře kladen důraz na společenský status. Finové si velmi zakládají na rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, a proto si velmi cení svého volného času. Schůzku je proto vhodné sjednat během běžné pracovní doby mezi 9:00 a 16:00 s tím, že je potřeba plně respektovat mimopracovní závazky partnerů. V době oběda není zvykem nabízet alkohol, obvyklé je pít pouze kohoutkovou vodu, jež je v restauracích běžně nabízena (kult balené vody tu neexistuje). Pokud vás finský protějšek pozve do sauny, což lze jednoznačně považovat za projev ocenění či přímo důvěry, je konzumace vychlazeného piva a někdy i tvrdého alkoholu téměř jistá. Pozvání obchodního partnera domů není zejména na začátku navazování obchodních vztahů obvyklé, nicméně po několikaletém obchodním partnerství se vám této cti může dostat. Je potřeba mít na paměti, že během letních školních prázdnin, které ve Finsku trvají od začátku června do poloviny srpna, se celé Finsko prakticky „uzavře“, resp. většina obyvatel odjede na své chaty u jezer a obvykle není k zastížení. Vizitky se vyměňují zcela běžným způsobem, ale vzhledem k „zelenému“ myšlení Finů se od klasických vizitek upouští a partneři se raději propojují přes profesní sociální síť LinkedIn. Statut dárků je poměrně neutrální, určitě jím obchodního partnera neurazíte, ani jeho předáním nezpůsobíte faux-pas, není však považován za nezbytnost.

Českého obchodníka často při jednání překvapí finská dochvilnost, přímočarost, kdy se po úvodním představení a výměně pár úvodních frází přechází rovnou k byznysu, neformálnost, v rámci které se často poměrně brzy přechází k oslovení křestním jménem, a smysl pro humor. Finský partner očekává od svého protějšku respekt ke stejným hodnotám a principům, jaké vyznává on sám. Tedy perfektní připravenost, absolutní dochvilnost, naprostou spolehlivost, plnou transparentnost obchodních aktivit, prokázání jedinečnosti zboží či služby a vysoké kvality (samotná cena není ve Finsku hlavním faktorem úspěchu). Finové jsou zvyklí partnerům pozorně naslouchat, přičemž to samé očekávají od

nich. Finský obchodník v žádném případě neakceptuje nedodržení dohodnutých obchodních podmínek v jakékoliv oblasti (dodací lhůty, kvalita, změna ceny apod.). Typický Fin je patriot, a proto ho budete muset přesvědčit o přidané hodnotě svého výrobku vůči místní konkurenci, a to na malém trhu se značně omezenou absorpcí. Finové jsou obecně uvolnění, nepředpojatí, rovnostářští a v dobrém slova smyslu konsenzuální, což se projevuje i v uvolněném stylu jejich oblékání během obchodních jednání, kde nedávají prvoplánově najevo svůj společenský či finanční statut. Na jednání proto není nutné přijít v obleku s kravatou, zcela dostačující je vkusný a spíše decentní „casual“ oděv (sako, košile, společenské kalhoty/sukně, neformální šaty). Tradice týmové spolupráce je ve Finsku velmi zažitá. Finský partner uvítá, pokud i vy jste součástí funkčního a složením vyrovnaného týmu, nejen jeho šéfem. Zároveň od vás finský partner bude očekávat, že jste pro dané jednání plně vybaveni potřebnými pravomoce. Na věku členů týmu příliš nezáleží, koneckonců i mimořádně populární a respektované předsedkyně vlády je pouze 35 let!

Většina byznysu je koncentrována do aglomerace kolem hlavního města a do větších finských měst jako Tampere, Turku, Vaasa a Oulu. Rozdíly mezi Helsinkami, Espoo a Vantaa, jež tvoří tzv. „Great Helsinki“, a regiony kolem Tampere a Turku se stírají, avšak značné odlišnosti nalezneme v oblastech s převahou švédsky mluvícího obyvatelstva v regionu Vaasa na západním pobřeží či v odlehlejších regionech střední, východní a severní části země. Finsko je při polovičním počtu obyvatel svou rozlohou více jak čtyřikrát větší než Česká republika a regionální identita je zde často poměrně silná. Mállokterý cizinec např. ví, že Espoo, které je běžně považováno za součást Helsinek, je druhým největším samostatným městem, kde mimo jiné sídlí nejvýznamnější finské korporace a žijí zde nejbohatší obyvatelé Finska.

4.4 Komunikace

Pro překonání prvotní bariéry a získání přístupu k obchodnímu partnerovi je znalost finštiny poměrně zásadní komparativní výhodou, následná komunikace během samotného obchodního jednání již může bez problémů probíhat v angličtině. Finsko je bilingvní země, kde je oficiálním jazykem kromě finštiny také švédština (používá se zejména na západním pobřeží, ale i v jednotlivých municipalitách v jižním Finsku). Velmi dobrá znalost angličtiny napříč celou společností je pro Finsko typická, a proto i místní obchodníci ovládají angličtinu minimálně na dobré komunikační úrovni.

Finové na počátku schůzky neočekávají dlouhou zdvořilostní konverzaci, která nesouvisí s vlastním předmětem jednání. Naopak ocení, pokud jde protějšek rovnou k věci. To platí i o písemné komunikaci, kde jsou Finové často velmi struční a neformální, což může z českého pohledu někdy působit odměřeně, ale není tomu tak – jde pouze o věcnost a úsporu času.

Při prezentaci a jednání je třeba dodržovat určitá pravidla jako jednoduchost, strukturovanost a střídmost co do formy i obsahu. Je potřeba počítat s tím, že ve Finsku je rovnostářství jednou ze základních společenských hodnot. Projevuje se to mimo jiné v netoleranci ke každému pokusu o zesměšňování jakýchkoliv menšin (etnických, náboženských, genderových). Dokonce i některé u nás běžné formy projevů galantnosti vůči ženám jsou v severských zemích, včetně Finska, nevhodné. Komunikačním tabu je nepatřičné pojetí některých citlivých momentů finské historie.

V zemi proslulé digitalizací a informačními technologiemi je možné komunikovat jakýmkoli způsobem s důrazem na moderní komunikační prostředky v čele se sociálními sítěmi, např. zasláním zprávy prostřednictvím Messengeru či Whatsappu. Během pandemie COVID 19 jsou komunikace a jednání prostřednictvím videokonferencí, stejně jako všude jinde, ještě běžnější. Pokud máte skutečně co nabídnout, neostýchejte se a klidně napište přímo CEO společnosti, či jiné konkrétní osobě ve vybrané firmě, buďte v přístupu inovativní.

4.5 Doporučení

Finský trh není vhodný pro exportéry začátečníky. Finové vyžadují reference z jiných severských zemí či západní Evropy. Zároveň jsou však čeští dodavatelé na místním trhu tradičně vnímáni jako spolehliví partneři s kvalitními výrobky a službami ze „střední“ Evropy, nikoliv té „východní“, jak tomu často bývá zvykem jinde v zahraničí. Pokud nabízíte vhodný, unikátní a inovativní produkt s dostatečnou přidanou hodnotou, dejte rozhodně finskému trhu šanci.

Udělejte perfektní první dojem a buďte dochvilní (na jednání přijďte raději o deset minut dříve, než o jednu minutu později), buďte transparentní (ohledně svých exportních záměrů, obchodní strategie i minulosti firmy), mějte strukturovaný projev, buďte spolehliví, věcní, přímočaří, struční a skromní. Překvapte vašeho partnera znalostí specifik regionu, ze kterého pochází. Dejte svému finskému partnerovi dostatečný prostor a pozorně mu naslouchejte. Pokud váš partner přejde k neformálnějšímu přístupu, tak ho pokud možno opěťujte. Při jednání se nebojte odlehčit atmosféru vtipkovaním, avšak empatickým, na úrovni, s citem a taktem. A v neposlední řadě nezapomeňte na finskou inspirativní národní vlastnost „sisu“, jejíž osvojení pro obchodní spolupráci s Finskem lze jen doporučit a již lze nejlépe přeložit jako houževnatost, která Finům společně s jejich bojovností, odhodlaností, statečností a výdrží umožňuje překonávat ty nejtěžší překážky a nepřízné osudu.

4.6 Státní svátky

- 1 1. ledna – Nový rok, uudenvuodenpäivä
- 1 6. ledna – Zjevení Páně, loppiainen
- 1 pohyblivé datum - Velký pátek, pitkäperjantai
- 1 pohyblivé datum - Velikonoční neděle, pääsiäispäivä
- 1 pohyblivé datum - Velikonoční pondělí, 2. pääsiäispäivä
- 1 1. května – 1. Máj, vappu/suomalaisen työn päivä
- 1 pohyblivé datum (vždy čtvrtek) - Nanebevstoupení Páně, helatorstai
- 1 pohyblivé datum (vždy neděle) - Hod boží svatodušní, helluntai
- 1 pohyblivé datum (vždy pátek) - předvečer Svatojánské noci, juhannusaatto*
- 1 pohyblivé datum (vždy sobota) - Svatojánská noc, juhannuspäivä
- 1 pohyblivé datum (vždy sobota) - Svátek Všech svatých, pyhäinpäivä
- 1 6. prosince - Den nezávislosti, itsenäisyyspäivä
- 1 24. prosince - Štědrý den, jouluaatto*
- 1 25. prosince - 1. svátek vánoční, joulupäivä
- 1 26. prosince - 2. svátek vánoční, tapaninpäivä

* nejde o oficiální svátky Finska, ale dny volna - školy a úřady jsou zavřené a většina lidí má volno

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Zahraniční společnost může zahájit svou činnost ve Finsku zřízením samostatné dceřiné společnosti, zaregistrováním pobočky v obchodním rejstříku či prohlášením o založení předloženém daňové správě, na základě kterého bude společnost zapsána v nezbytných registrech (registru zálohových plateb, registru zaměstnavatelů a registru plátců DPH).

Finsko má smluvní úvěrové hodnocení od dvou ratingových agentur: Fitch Ratings a S&P Global Ratings (poslední ratingy z podzimu 2020 jsou od obou společností AA+, stabilní výhled). Kromě toho vydávají nevyžádané ratingy vládě další ratingové agentury jako např. Scope Ratings (AA+) a DBRS Morningstar (AA).

Finská legislativa neobsahuje žádná zvláštní ustanovení týkající se vztahu k dalšímu prodeji. Prodej přímo do maloobchodu či koncovému zákazníkovi může být vzhledem k patriotismu finských spotřebitelů náročný, zejména pak bez znalosti specifík místního, poměrně uzavřeného a kapacitně omezeného trhu, a proto doporučujeme využít služeb obchodních zástupců. Činnost obchodních zástupců upravuje zákon o obchodních zástupcích a prodejcích (pouze ve finštině). Některé místní firmy mohou představovat dobrý mezičlánek pro reexporty zboží do pobaltských zemí či Ruska.

Při vstupu na finský trh je třeba se řídit zákonem o ochraně spotřebitele (Consumer Protection Act), Směrnicí Evropského parlamentu a Rady o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a zákonem o hospodářské soutěži (Competition Act). Více informací ohledně praktického výkonu obchodní činnosti na finském trhu lze rovněž nalézt na stránkách Finnish Competition and Consumer Authority.

Finsko je od roku 1995 členem EU, a v rámci volného trhu tedy nejsou zboží a služby importované z ČR zatěžovány cly. Pouze dovoz určitého typu zboží (např. léky, živá zvířata, rostliny a potraviny živočišného původu, výletní lodě, vodní skútry a přívěsné motory, ohrožená zvířata a rostliny a zboží z nich vyrobené, střelné zbraně a střelivo aj.) ze zemí EU podléhá dovozním omezením, a vyžaduje proto zvláštní povolení, které musí být vydáno předem. Více informací pro firmy mající zájem vyvážet do Finska naleznete na stránkách Finského celního úřadu.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Převládajícími formami podnikatelských entit jsou ve Finsku živnosti (toiminimi, 49 %) a podílové společnosti (osakeyhtiö, 42 %). Podílová společnost je kombinací české s.r.o. a a.s. Pokud je podílová společnost zapsaná na burze, jsou její podíly (akcie) volně k prodeji. Další formy obchodních společností (komanditní společnost, otevřená společnost a družstvo) jsou zastoupeny jen minimálně. Pro Finsko je typické, že ve významných společnostech má podíl stát. I přes malé početní zastoupení družstev mají tato ve Finsku přes 4 mil. členů (90 % dospělých Finů je členy nějakého družstva), produkují cca 20 % HDP a zaměstnávají cca 100 tis. lidí. Nejznámějšími družstvy ve Finsku jsou družstevní banky a pojišťovny (např. skupina OP s cca 1,4 mil. členů) a družstevní obchody (např. S-Group s cca 2 mil. členů).

Živnost (toiminimi) je na rozdíl od právní úpravy v ČR osobní obchodní korporací. Její nevýhodou je odpovědnost živnostníka za závazky korporace. Živnost je z hlediska daňové zátěže méně výhodnou formou než podílová společnost. Založení živnosti je administrativně nenáročné

a levné (poplatek za založení je 60 EUR).

Podílová společnost (osaakeyhtiö) je kapitálovou obchodní korporací. Společníci neodpovídají za závazky společnosti a jediné riziko je spojeno s investicí do podílu ve společnosti. Od roku 2019 je zrušen požadavek na minimální výši základního kapitálu. Poplatek za založení společnosti je 275 EUR.

Velké obchodní společnosti dávají obvykle přednost tradičním finským dodavatelům. Českým firmám majícím zájem dodávat své výrobky velkým prodejním řetězcům se proto doporučuje vyhledat nejprve finského obchodního zástupce, který vstoupí do jednání s nákupčími významných distribučních firem. Zástupci pracují za běžnou provizi, většinou zastupují více firem nebo mají exkluzivitu i pro jiná teritoria.

Zřízení pobočky, společnosti či zastoupení nenaráží na žádné neobvyklé překážky. Je třeba znát legislativu upravující pracovněprávní vztahy k místním zaměstnancům. Vzhledem ke komplikovanosti daňového systému a značným právům zaměstnanců (kolektivní smlouvy, závodní zdravotní péče), je vhodné obrátit se na zkušenou právní kancelář zabývající se obchodním nebo pracovním právem či využít právního poradenství oborových organizací.

Poradenství se založením společnosti poskytuje Patentový a registrační úřad. Relevantní informace je rovněž možné najít na stránkách celostátního informačního portálu Suomi.fi či na stránkách Business Finland.

5.3 Marketing a komunikace

Mezi největší reklamní agentury ve Finsku se řadí skupina Salomaa-Yhtiöt (Salomaa Group), která sdružuje řadu společností působící v oblasti marketingové komunikace (Dagmar, SEK, Yuru, Kaski Agency, Proof a RADLY).

Při potřebě využít služeb PR agentury se české firmy mohou obracet např. na tyto společnosti: PING Helsinki, Harkonsalo & Vesa (H & V) Public Relations, King Street Public Relations či finskou pobočku TBWA, jejímiž klienty jsou finští giganti ze všech oborů (např. Fortum, Atria, S Market, Prima Pet Premium aj.).

Největší finskou personální agenturou se během posledních dvou let stala společnost Duunitori s 8 mil. přečtených inzerátů měsíčně, více než 500 tis. návštěvníky týdně a více než 600 tis. lidmi sledujícími společnost na sociálních sítích. Agentura nabízí různé balíčky zaměstnavatelům hledajícím nové pracovníky, jež cíleně oslovuje zejména na FB, Instagramu, LinkedInu, pomocí Google Ads, Smartly.io či RTB House. Ceny za služby agentury začínají na 400 EUR za lepší viditelnost inzerátu ve vyhledávání na stránkách Duunitori a na sociálních sítích společnosti; nejdražší balíček za 2 600 EUR je pak určen pro náročné náborové specialisty, přičemž Duunitori garantuje zhlédnutí poptávky určitým počtem uchazečů o zaměstnání. Mezi další významné HR agentury můžeme zařadit např. Barona, AIMS Finland (specializace na náročné vyhledávání vedoucích pracovníků) či InHunt Group.

Firmy ve Finsku ročně investují cca 3 mld. EUR do marketingové komunikace, z čehož reklama v novinách, televizi, rozhlase a internetu představuje cca 40 % celkového obrátu tohoto odvětví. V rámci internetu se firmy nejvíce zaměřují na digitální reklamu, resp. služby efektivního SEM marketingu (Search Engine Marketing) a optimalizace pro vyhledávače (Search Engine Optimization). Přibližně čtvrtina nákladů je vynakládána na přímý marketing a pětina pak na propagaci ve formě tištěných materiálů a účasti na veletrzích. Ze sociálních médií významné finské společnosti využívají nejvíce profesní síť LinkedIn.

Marketing alkoholu je omezen legislativou, která zakazuje reklamu, nepřímou reklamu a další propagační aktivity na lihoviny o objemu vyšším než 22 % alkoholu. Reklama na alkoholické nápoje do 22 % alkoholu je zakázána na veřejných místech, jako jsou autobusové zastávky, billboardy atd. V televizi a rádiu se reklamy na jakýkoli druh alkoholu (i nízkoprocentní) mohou objevit až po 22. hodině.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Práva duševního vlastnictví chrání ve Finsku rozsáhlá domácí legislativa, právo EU (směrnice 2001/29/ES) a mezinárodní smlouvy (Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví a smlouvy v rámci WIPO). Úřadem zabývající se problematikou ochrany duševního vlastnictví je Finnish Patent and Registration Office (PRH). PRH nabízí na svých stránkách bezplatnou servisní příručku pro ochranu duševního vlastnictví v anglickém jazyce. Tento manuál pomůže rozpoznat duševní vlastnictví společnosti, chránit ho, spravovat a využívat. Je potřeba být aktivní a duševní vlastnictví chránit v dostatečném předstihu před uvedením produktu na trh. Držitel patentu může například zaslat písemnou výzvu s požadavkem zastavení porušování svých práv. Pokud není držitel patentu vyhověno, může podat žalobu k soudu a požadovat náhradu škody. Ve vztahu k českým subjektům nebylo dosud zaznamenáno porušení ochrany práv duševního vlastnictví.

5.5 Trh veřejných zakázek

Finsko jako člen EU oznamuje významné veřejné zakázky prostřednictvím Úředního věstníku EU. O významných výběrových řízeních informuje Velvyslanectví České republiky v Helsinkách prostřednictvím portálu www.businessinfo.cz. Informace o jednotlivých připravovaných a probíhajících tendrech, jakož i o výsledcích výběrových řízení je možné nalézt v angličtině na webových stránkách finského Ministerstva financí Hilma. Na tomto portálu je možné se zaregistrovat a nastavit si avíza pro nové zakázky dle zvolených specifik. Vláda oznamuje na webu Hansel plánované tendry až 18 měsíců dopředu. Většina tendrů je ovšem k dispozici pouze ve finštině, ve které je obvykle také potřeba dodat veškerou potřebnou dokumentaci. Řada tendrů je „šitá na míru“ finským firmám, a proto je jejich úspěšnost vysoká. Přesto má rozhodně smysl, aby české firmy věnovaly veřejným zakázkám větší pozornost - Velvyslanectví ČR v Helsinkách je připraveno poskytnout další informace k jednotlivým tendrům a podporu při podávání nabídek.

Na základě výše uvedeného lze českým firmám pro případ zájmu o účast v konkrétním tendru doporučit vytvoření společné obchodně-právní entity s finským subjektem a podání nabídky jménem tohoto joint venture. Před vypsáním tendru se organizují tzv. „tržní konzultace“, kterých se mohou české firmy zajímající se o zakázku zúčastnit a v jejich rámci do určité míry ovlivnit zadání tendru. Po zveřejnění výzvy k podávání nabídek následuje období, ve kterém může jakýkoli subjekt vznášet různé typy dotazů na vypisovatele veřejné zakázky. Po uplynutí této doby a uzavření podávání nabídek nastává tzv. období mlčenlivosti, ve kterém zadavatel tendru z důvodu ochrany citlivých údajů nepodává žádné informace. Pokud je český subjekt nespokojen s procesním průběhem tendru, může se odvolat ke správnímu soudu. Proti rozhodnutí správního soudu se lze odvolat k Nejvyššímu správnímu soudu, pokud Nejvyšší správní soud odvolání povolí.

Důkazem zájmu finských firem o spolupráci se zahraničními subjekty v rámci tendrů, a specificky pak i s českými společnostmi, je fakt, že např. největší finská stavební společnost YIT během dřívější spolupráce informovala Velvyslanectví ČR v Helsinkách o otevřenosti ke spolupráci s českými subdodavateli, u nichž oceňují kvalitní zboží i služby, přičemž cca 10 % hodnoty všech tendrů, kterých se YIT účastnila, bylo realizováno ve spolupráci se zahraničním subjektem. YIT nabízí bezplatné konzultace k situaci na finském stavebním trhu, k založení pobočky i veškerým souvisejícím administrativním záležitostem a je ochotna sdílet znalosti a zkušenosti s českými subdodavateli v případě finančních, logistických či jiných problémů. Na webových stránkách YIT v rámci sekce určené potenciálním partnerům lze vyplnit údaje o firmě ucházející se o subdodavatelskou spolupráci, které jsou automaticky zaslány oddělení zakázek společnosti.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Běžnou platební podmínkou pro zahraniční obchod je platební příkaz, dokumentární inkaso a dokumentární akreditiv. Nejběžnější dobou splatnosti faktur je 14 dní, mezi podnikateli může být splatnost faktury delší než 30 dní pouze v případě, že se tak strany výslovně dohodly.

Platební morálka finské klientely je velmi vysoká. Ze zkušeností obchodně-ekonomického úseku jsou z minulých let známy ojedinělé případy, kdy se finské firmy dostaly do finančních potíží a následně české firmě nezaplatily za dodané zboží či služby. Proto je i ve Finsku třeba při obchodních operacích zákazníka třeba důkladně prověřit a placení vhodným instrumentem zabezpečit.

Finské firmy dávají přednost smírnému řešení obchodních sporů. Případně právní kroky proti finským firmám je nejlépe vést prostřednictvím finských advokátních kanceláří případně firem specializujících se na vymáhání pohledávek. Výrazně levnější a rychlejší alternativou řešení sporů je rozhodčí řízení. Ve Finsku působí stálý rozhodčí orgán The Arbitration Institute of the Finland Chamber of Commerce, který nabízí kromě rozhodčího řízení také mediační služby.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Finsko je součástí EU a Schengenského prostoru a lze sem z ČR přicestovat s platným cestovním pasem nebo občanským průkazem. Délka pobytu není omezena, avšak při pobytu delším než 3 měsíce se občané EU musí registrovat na Migračním úřadu (Migri/Finnish Immigration Service).

Finsko je velmi bezpečnou zemí, kde se lze pohybovat všude a všemi způsoby a dopravními prostředky. Města mají kvalitní síť MHD a mezi jednotlivými městy funguje spolehlivá vlaková a autobusová doprava. Doprava je na české poměry drahá (jízdenka MHD platná po dobu 80 minut stojí v přepočtu cca 75 Kč). Z letiště je přímé a velmi rychlé vlakové spojení přímo z podzemí terminálu 2 na Hlavní nádraží v centru Helsinek (27 min.). K přepravě je nutné zakoupit si jízdenku na pásma A-C v hodnotě 4,10 EUR. Tramvaj č. 3 jede od nádraží přímo na zastávku Eiran sairaala (12 min.), od níž je Velvyslanectví ČR vzdáleno cca 150 m.

Placení kartou je ve Finsku velmi rozšířené a existuje už jen naprosté minimum míst, kde kartou platit nelze. Kohoutková voda je ve Finsku kvalitní a je zdarma dostupná ve všech restauracích a kavárnách.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Občané ČR nepotřebují jako občané EU pracovní povolení pro práci ve Finsku. Ze zkušeností ZÚ si ne všichni finští zaměstnavatelé jsou této skutečnosti vědomi nebo chybně zaměňují registraci občanů EU s žádostí o povolení k pobytu, a proto je dobré je na to případně upozornit. Při pobytu delším než 3 měsíce se občané EU musí registrovat na Migračním úřadu (Migri/Finnish Immigration Service). Pokud přijede občan ČR do Finska na delší dobu, doporučujeme provést registraci co nejdříve vzhledem k tomu, že na registraci je vázáno přidělení osobního čísla (henkilötunnus), které je základem pro fungování ve Finsku a bez kterého je velmi obtížné uzavírat smlouvy např. s telefonními operátory, pojišťovny nebo bankami. Osobní číslo lze získat zapsáním do Registru obyvatel (Digital and Population Data Service Agency).

Využívání zdravotní péče občany EU, tedy včetně občanů ČR, se ve Finsku jakožto členské zemi EU řídí standardními mechanismy. Podrobné informace poskytuje Kancelář zdravotního pojištění. Je důležité si před odjezdem do Finska od své zdravotní pojišťovny obstarat Evropský průkaz zdravotního pojištění, který občanům ČR zaručuje poskytnutí nezbytné lékařské péče v síti veřejných zdravotnických zařízení, a to za stejných podmínek a za stejnou cenu jako občanům Finska. S ohledem na relativně vysokou spoluúčasť a kapacitní omezení veřejného zdravotního systému je pro pobyt ve Finsku vhodné uzavřít i doplňkové komerční pojištění léčebných výloh.

Občané ČR pracující ve Finsku se stávají součástí finského systému sociálního a zdravotního zabezpečení a na požádání jim místní instituce sociálního zabezpečení a zdravotní péče Kela vystaví tzv. „kela-kartu“. S kela-kartou mají občané ČR přístup k veškerým zdravotnickým službám za stejných podmínek jako občané Finska. Výkony v soukromém zdravotnictví propláceny nejsou a je třeba brát zřetel na to, že jsou velmi drahé (v některých případech lze žádat o refundaci části nákladů od státní pojišťovny Kela dle ceníku výkonů, obvykle tak však lze pokrýt pouze velmi malou část těchto nákladů). Zaměstnanci mají ve Finsku obvykle rovněž přístup ke smluvně zajištěné závodní zdravotní péči.

Minimální mzda je stanovena na základě všeobecně závazné kolektivní smlouvy v daném sektoru. Odkazy na kolektivní smlouvy jsou uvedeny na stránkách největší finské odborové centrály SAK, kde je u jednotlivých odborových svazů uvedeno propojení na příslušné kolektivní smlouvy. V oborech a firmách, které nespádají pod kolektivní smlouvy, mají zaměstnavatelé povinnost vyplácet zaměstnancům obvyklou a přiměřenou mzdu.

Zvláštní kategorií jsou vyslaní pracovníci, tj. zaměstnanci českých firem, kteří jsou do Finska vysláni za účelem výkonu práce v rámci subdodávky a jejich obvyklé pracoviště se nachází v jiné zemi než ve Finsku. Vysílající firma musí v případě vyslání dodržovat finské pracovněprávní a daňové předpisy. Pro obor stavebnictví jsou navíc stanoveny zvláštní povinnosti. Práva a povinnosti zaměstnavatelů jsou shrnuty na stránkách Inspektorátu práce (Occupation Safety and Health Administration in Finland).

Ve finské legislativě není minimální mzda určena, její výše je stanovena na základě všeobecně závazné kolektivní smlouvy v daném sektoru. Odkazy na kolektivní smlouvy jsou uvedeny na stránkách největší finské odborové centrály SAK, kde je u jednotlivých odborových svazů uvedeno propojení na příslušné kolektivní smlouvy. V oborech a firmách, které nespádají pod kolektivní smlouvy, mají zaměstnavatelé povinnost vyplácet zaměstnancům obvyklou a přiměřenou mzdu dle druhu vykonávané práce a zkušeností pracovníka. Pro obecnou představu lze uvést několik příkladů průměrného měsíčního výdělku (čerpáno z údajů Finského statistického úřadu): prodavač/ka v supermarketu 2 700 EUR, nákupčí 4 000 EUR, skladník 2 500 EUR, mechanik 3 800 EUR, učitel na vyšší škole 4 500 EUR, vedoucí pracovník 6 000 EUR, specialista 4 500 EUR, lékař 7 500 EUR, dělník ve stavebnictví 3 000 EUR.

5.9 Veletrhy a akce

červen 2021:

- 1 The HIMSS 21 & Health 2.0 European Health Conference (zdravotní péče), Helsinky

srpen 2021:

- 1 American Car Show (automobilový průmysl), Helsinky

září 2021:

- 1 Maxpo 21 (stavební a ekologické stroje), Letiště Hyvinkää
- 1 Habitare (nábytek, bytové doplňky), Helsinky

říjen 2021:

- 1 Safety (požární a záchranářští profesionálové), Helsinky
- 1 FinnBuild (mezinárodní veletrh stavebnictví), Helsinky
- 1 FinnSec (bezpečnostní technologie a služby), Helsinky

- 1 Cyber Security Nordic (profesionálové v oblasti kybernetické bezpečnosti), Helsinky
- 1 AVITA Expo (audiovizuální technologie a služby), Helsinky
- 1 Fastfood & Cafe & Restaurant Expo (HoReCa), Helsinky
- 1 MachineAgria (zemědělské stroje), Tampere
- 1 Childrens´ Fair (hračky, oblečení, dětské potřeby), Helsinky
- 1 Outlet Expo (oblečení, obuv, kosmetika, domácnost, sport, design a zábavní průmysl), Helsinky
- 1 Book Fair (knihy), Helsinky
- 1 Wine & Food (vína a potraviny), Helsinky

listopad 2021:

- 1 Technology 21 (technologická řešení pro udržitelnou budoucnost – automatizace, robotizace, ICT aj.), Helsinky
- 1 Dentists´ Days (stomatologie), Helsinky
- 1 Auto (automobilový průmysl), Helsinky
- 1 Investor´s Fair (investice), Helsinky

prosinec 2021:

- 1 Helsinki Data Science Day (datové inženýrství, AI, strojové učení), Helsinky

leden 2022:

- 1 Travel Fair (MATKA) (cestovní ruch), Helsinky
- 1 Doctors´ Days (zdravotníci profesionálové), Helsinky
- 1 Educa (vzdělávání), Helsinky

únor 2022:

- 1 Boat (vodní sporty, rybaření), Helsinky
- 1 Motorcycle Fair (motocykly), Helsinky

březen 2022:

- 1 PacTec, FoodTec, PlastExpo Nordic (obalová technika, manipulační zařízení), Helsinky
- 1 PulPaper (lesní hospodářství a dřevozpracující průmysl), Helsinky
- 1 Gastro Helsinki (potravinářský průmysl), Helsinky

duben 2022:

- 1 Helsinki Chemicals Forum (regulace chemických látek), Helsinky
- 1 ChemBio Finland (chemický a biotechnologický průmysl), Helsinky
- 1 Spring Fair (péče o zahradu), Helsinky
- 1 On a plate (zvláštní stravování – pro celiaky, vegany apod.), Helsinky

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky ve Finsku

- 1 Adresa: Armfeltintie 14, 00150 Helsinky
- 1 Tel.: +358 9 6120 880
- 1 E-mail: helsinki@embassy.mzv.cz
- 1 Web: www.mzv.cz/helsinky
- 1 Úřední hodiny konzulárního úseku: úterý a čtvrtek 9:00-11:30 hod (schůzku mimo úřední hodiny je třeba domluvit předem)
- 1 Jak se k nám dostanete: Nejbližší zastávka veřejné dopravy je "Eiran sairala" nebo "Eira". Jezdí k nám tramvaje č. 3 a č. 1 a autobusy č. 14 a č. 18. Z letiště lze použít taxi nebo vlak a na jeho konečné přesehnout na tramvaj č. 3.

Honorární konzulát ČR v Tampere

- 1 Honorární konzul: Tero Luoma
- 1 Adresa: Rinnekatu 16, 33250 Tampere
- 1 Tel.: +358503449993
- 1 E-mail: tampere@honorary.mzv.cz
- 1 Úřední hodiny: po - pá 09.00 - 15.00 po předchozí domluvě

Honorární konzulát ČR v Oulu

- 1 Honorární konzul: Juha Laakkonen
- 1 Adresa: Solistinkatu 4, 90140 Oulu Tel.: +3585377111
- 1 E-mail: oulu@honorary.mzv.cz
- 1 Úřední hodiny: po předchozí domluvě

CzechTrade - zahraniční zástupce pro Finsko a Švédsko

- 1 Vedoucí zahraniční kanceláře ve Stockholmu: Tomáš Rousek
- 1 Tel.: +46 707 640 353
- 1 E-mail: tomas.rousek@czechtrade.cz
- 1 Web: <https://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/evropska-unie/skandinavie>

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 Centrální nouzové telefonní číslo (záchranka, hasiči, policie): 112
- 1 Pomoc na moři: 0294 1000
- 1 Pomoc obětem trestných činů: 0203 16116
- 1 Krizová linka: 09 2525 0111

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Vláda a prezident

- 1 Prezident
- 1 Úřad vlády
- 1 Ministerstvo práce a hospodářství
- 1 Ministerstvo financí
- 1 Ministerstvo dopravy a komunikací
- 1 Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí
- 1 Ministerstvo školství a kultury
- 1 Ministerstvo spravedlnosti
- 1 Ministerstvo zahraničních věcí
- 1 Ministerstvo vnitra
- 1 Ministerstvo zemědělství a lesnictví
- 1 Ministerstvo životního prostředí
- 1 Ministerstvo obrany

Hospodářské komory

- 1 Central Chamber of Commerce
- 1 Central Finland Chamber of Commerce
- 1 Helsinki region Chamber of Commerce
- 1 Häme Chamber of Commerce
- 1 Kuopio Chamber of Commerce
- 1 Kymenlaakso Chamber of Commerce
- 1 Lapland Chamber of Commerce
- 1 North Karelia Chamber of Commerce
- 1 South Karelia Chamber of Commerce
- 1 Ostrobothnia Chamber of Commerce
- 1 Oulu Chamber of Commerce
- 1 South Ostrobothnia Chamber of Commerce
- 1 Rauma Chamber of Commerce
- 1 Riihimäki-Hyvinkää Chamber of Commerce
- 1 Satakunta Chamber of Commerce
- 1 South Savo Chamber of Commerce
- 1 Tampere Chamber of Commerce
- 1 Turku Chamber of Commerce
- 1 Western Nyland Chamber of Commerce
- 1 Åland Chamber of Commerce

Ekonomické kontakty

- 1 Bank of Finland
- 1 National Board of Customs
- 1 Business Finland
- 1 Statistics Finland
- 1 Research Institute of the Finnish Economy
- 1 Tax Office
- 1 Confederation of Finnish Industries

Hlavní média

- 1 Yleisradio
- 1 Helsingin Sanomat